31/03/2019

Το τελευταίο οχυρό: Εδώ λίγοι σταμάτησαν πολλούς

/ Ορθόδοξες Προβολές

Του Σάββα Παυλίδη

Τὸ Ὀχυρὸ Λίσσε πῆρε τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὸ τότε χωριὸ Λύσσα, ἄγνωστο γιατί ὀνομάστηκε ἔτσι, ποὺ σημαίνει περίβλεπτος ἢ καταφανὴς (τώρα τὸ ὀχυρὸ ὀνομάζεται Λίσσε καὶ τὸ χωριὸ ὀνομάζεται Ὀχυρό).

Τὸ 1923 κατέφθασαν πρόσφυγες κυρίως ἀπὸ τὸν Πόντο κατὰ ἑκατοντάδες, μὲ τὸ μεγαλύτερο κύμα προσφύγων νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Κερασούντας καὶ τῆς Σάντας. Τότε τὸ χωριὸ τὸ κατοικοῦσαν κυρίως Τοῦρκοι καὶ Βούλγαροι, ὀνομαζόταν Λίσσα καὶ ὑπαγόταν στὴν κοινότητα Ζυρνόβου (σημερινοῦ Νευροκοπίου).

Τὸ 1936 ἀρχίζουν στὸν ὑπερκείμενο λόφο τοῦ χωριοῦ ὕψους 220 μέτρων τὰ

ὀχυρωματικὰ ἔργα τοῦ Μεταξᾶ, ποὺ θὰ κάλυπταν τὴ μεθόριο μὲ τὴ Βουλγαρία (γνωστὴ καὶ ὡς «γραμμὴ Μεταξᾶ).

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἐργάζονται στὰ ἔργα γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὸ εἰσόδημά τους. Μὲ τὴν κύρηξη τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (Β’ΠΠ), πολλοὶ κάτοικοι λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ χωριὸ ἀλλὰ καὶ ἡ γενικότερη περιοχὴ βρίσκονται σὲ ἐμπόλεμη ζώνη, διασκορπίζονται στὰ χωριὰ τῆς Δράμας.

Στὶς 6 Ἀπριλίου 1941 ξεκίνησε ἡ “Μάχη τῶν Ὀχυρῶν” μὲ τὶς κατὰ πολὺ ὑπέρτερες συνασπισμένες Γερμανικὲς καὶ Βουλγαρικὲς δυνάμεις νὰ προσβάλλουν τὸ Ὀχυρό.

Τὸ πεῖσμα καὶ ἡ ἀπαράμιλλη γενναιότητα ἐπέφεραν στοὺς εἰσβολεῖς καὶ κυρίως στοὺς Γερμανοὺς μεγάλες ἀπώλειες, καὶ, τελικὰ, μὴ μπορώντας νὰ τὰ καταλάβουν, τὰ παρέκαμψαν. Σύντομα ὅμως ἐπῆλθε τὸ τέλος τοῦ πολέμου γιὰ τὴν ἡρωικὴ Ἑλλάδα, ἡ ὁποία μαχόταν σὲ 3 μέτωπα πλέον (Ἀλβανίας, Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας) ἐναντίον ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἄξονα μὲ πενιχρὰ μέσα.

Ἔτσι, οἱ ὑπερασπιστὲς τῶν Ὀχυρῶν ποὺ δὲν εἶχαν πέσει, ἀναγκάστηκαν νὰ τὰ παραδώσουν καὶ νὰ ἀποσυρθοῦν, κερδίζοντας τὸν σεβασμὸ τῶν κατακτητῶν σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα, συμπληρώνοντας μία χρυσὴ παράγραφο στὴν ἔνδοξη Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Μὲ τὴ συνθηκολόγηση τῆς χώρας μας, οἱ Βούλγαροι ἔμειναν στὰ χωριὰ, ποὺ στὴν οὐσία τοὺς χάρισαν οἱ Γερμανοὶ, καὶ δὲν ἐπέτρεπαν στοὺς κατοίκους τὴν ἐπιστροφή τους σὲ αὐτά.

Ἔτσι λοιπὸν πολλοὶ κατέφυγαν σὲ χωριὰ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ γύρισαν πίσω μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου τὸ 1945. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ τῶν ἐκδιωγμένων κατοίκων, ὅπου βρῆκαν τὰ σπίτια τους διαλυμένα καὶ καμένα, ξεκίνησε πάλι ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ χωριοῦ.

Σήμερα, ἐπάνω στὸν λόφο Λίσσε ὑπάρχει τὸ μουσεῖο μὲ μεγάλη ἔκθεση ἱστορίας ποὺ ἀξίζει νὰ τὸ ἐπισκεφθεῖ ὁποιοσδήποτε περνάει ἀπὸ τὴν περιοχή. Κάθε χρόνο στὶς 6 Ἀπριλίου γίνεται ἀναπαράσταση τῆς μάχης παρουσίᾳ παλαιμάχων καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρές. Λεωφορεῖα γεμάτα κόσμο ἔρχονται καὶ ἀπὸ τὴ Γερμανία.